

Toerisme en leefbaarheid in de stad.



Context

De aanslagen in Brussel in 2016 hadden een belangrijke, maar tijdelijke impact op het toerisme in de stad. Over een langere tijdsspanne van 10 jaar (2007-2017), is het aantal overnachtingen in het Gewest met maar liefst 24% gestegen (+ 1.343.949). De verwachtingen zijn dat dit de komende jaren nog zal toenemen. Het internationale toerisme boomt immers wereldwijd, onder meer onder invloed van rijke opkomende economieën zoals China en India, zo blijkt uit recente cijfers van de Wereld Toerisme Barometer (UNWTO). In Brussel lijkt de groeimarge extra groot, gezien het aantal overnachtingen veel minder steeg voor buitenlandse dan voor binnenlandse toeristen, respectievelijk 14% en 89%.

Dat is in de eerste plaats goed nieuws. De toeristische sector speelt immers een cruciale rol bij het genereren van economische groei en werkgelegenheid in de stad. Het brengt nieuwe opportuniteiten met zich mee voor creatieve industrieën, lokaal talent en de valorisatie van het culturele erfgoed. Tegelijk zien we dat steeds meer Europese steden kreunen onder het gewicht van het groeiende toerisme. Lokale burgers lijken de prijs voor het toerisme in de populaire toeristische steden te betalen. Steden en burgers beginnen zich te roeren tegen de grote aantallen toeristen die de leefbaarheid, werkbaarheid en duurzaamheid in hun stad bedreigen. ICT-gebaseerde en digitale ontwikkelingen dragen de belofte in zich een innovatief soort toerisme mogelijk te maken, aangepast aan de noden van de consument, lokale burgers en/of lokale aanbieders, maar ook hier doen zich soms ongewild lokale neveneffecten voor die niet werden voorzien (zie bv. bij deeldiensten als airbnb, uber).

Uitdagingen

Deze context roept een aantal belangrijke vragen op. Hoe kunnen we anticiperen op de toeristische groei voor Brussel? Hoe moet het toerisme van morgen in Brussel er uit zien en hoe moet het zich ontwikkelen? Welke opportuniteiten brengt het met zich mee? Wat zijn mogelijke voordelen voor de Brusselaar en welke bijdrage kan deze groei leveren aan de Brusselse economie? Welke rol kunnen nieuwe economische modellen hierin spelen? Welke bijkomende competenties moeten worden ontwikkeld bij de Brusselse arbeidsbevolking om tegemoet te komen aan de sterke diversifiërende populatie toeristen (land, taal, cultuur, opleidingsniveau, leeftijd). Welke skills zijn nodig (taal, etc.) voor een goed functionerende toeristische sector ?

Maar ook, welke grenzen zijn er aan de groei? Is dit soort exponentiële groei op termijn houdbaar en wenselijk voor Brussel? Kan toerisme een motor zijn van duurzame stedelijke ontwikkeling of is het een egoïstisch proces dat lokale middelen uitput om niet-lokale belangen te dienen? Ten koste van wie gaat de groei? Hoe spreiden we het toerisme en ontlasten we het centrum? Welke antwoorden kunnen we bieden om de spanning tussen het lokale en het globale op te heffen?

Een aantal specifieke uitdagingen/opportuniteiten zijn tevens denkbaar: Welke aangepaste toerismenoden zullen zich in de toekomst voordoen? Een voorbeeld zijn oudere toeristen. Senioren reizen steeds vaker. Hoe kunnen zij geïntegreerd worden in het bekende toeristisch parcours? Of welke rol kan toerisme spelen in de integratie van minderheden en migranten? Vandaag zien we reeds dat een aantal ondernemingen hiermee bezig is, maar kan dit ook integraal deel uitmaken van het toerisme in Brussel?

De thematiek kan dus benaderd worden vanuit verschillende invalshoeken (of een combinatie van meerdere invalshoeken), zoals onder meer duurzaamheid, toegankelijkheid, digitalisering, cultureel erfgoed en creativiteit. De projecten kunnen zowel een macro-benadering hanteren als vertrekken vanuit een erg specifieke uitdaging. Hoewel de waaier aan doelgroepen of onderwerpen waarop het onderzoek zich kan richten hierdoor erg breed is, moet het voorgestelde evenwel leiden tot concrete oplossingen die het geïnformeerd nemen van beleidsbeslissingen in de toekomst kan versterken; dit door een nauwe samenwerking met experts op het terrein en de bevoegde overheidsadministraties.

Mogelijke partners: hospitality.brussels, visit.brussels